

CUPRINS

Introducere	9
Locul nostru în Univers	11
Locul Pământului în Univers	11
Începuturile astronomiei	15
Pământul – corp cosmic	16
Craterele de meteoriți – rănilor Pământului	21
Orientarea în timpul și spațiul terestru	22
În vizită la Greenwich	25
Reprezentarea spațiului terestru. Hărțile	26
Prima hartă din țara noastră: harta diacului Lázár din 1528.	29
Cercetările spațiale puse în slujba Terrei: imaginile din satelit	30
.....	33
Pământul, mediul nostru de viață	35
Structura internă a Pământului	35
Plăcile tectonice – tectonica plăcilor	39
De la translația continentelor la tectonica plăcilor	44
Plăcile tectonice și activitatea vulcanică	45
Cronica Mount St. Helens	51
Plăcile tectonice și cutremurele de pământ	53
Pot fi prognozate cutremurele?	58
Plăcile tectonice și formarea munților	58
Despre formarea Depresiunii Balaton	64
Rocile – „elemente de construcție” ale învelișului de piatră (litosfera)	64
Cartea de vizită a rocilor	68
Comorile Pământului – resurse minerale și energetice	71
Influența mineritului asupra mediului	75
Pe urmele miliardelor de ani din istoria Pământului (I)	76
Pietrele vorbesc – metode de geocronologie	82
Pe urmele miliardelor de ani din istoria Pământului (II)	83
Despre dispariția misterioasă a dinozaurilor	87

Structura și relieful continentelor	88
De unde provin denumirile paleogeografice?	91
Atmosfera dătătoare de viață	92
Materia și structura atmosferei	92
Cum s-a format atmosfera terestră?	94
Pe urmele razelor solare până la încălzirea aerului	95
Răsfoind însemnările istorice	99
Elemente meteorologice și climatice: temperatura și vânturile	100
Serviciul meteorologic anunță (I)	104
Elemente meteorologice și climatice: umiditatea aerului și precipitațiile	105
Serviciul meteorologic anunță (II)	109
Ciclonii și anticiclonii	109
Tipuri de nori – tipuri de precipitații	112
Mișcarea generală a maselor de aer	113
Sistemul vânturilor musonice	117
Ciclonii tropicali, vânturile turbionare	120
Poluarea atmosferei nu cunoaște granițe!	121
„Legănul nostru”, hidrosfera	127
Mările și oceanele	127
Comorile mărilor	131
Mișcările apelor din mări și oceane	132
De la Curentul Golfului la centrala mareomotrică	137
Apele subterane	137
Pe urmele izvoarelor arteziene	140
Apele de suprafață: apele curgătoare și lacurile	141
Regimuri de scurgere extremă de pe râul Tisa	148
Poluarea apelor nu cunoaște granițe!	150
Ultimele zile din viața Lacului Aral?	152
Formele de relief de pe suprafața terestră	154
Lupta forțelor interne cu cele externe. Pregătirea rocilor	154
La Lacul Roșu	158
Solul – „crusta” scoarței terestre	159
Modelarea fluviatilă	162
Despre apele curgătoare din Bazinul Carpatic	170
O călătorie paleogeografică de la Munții Pădurea Neagră până la Marea Neagră	171
Modelarea suprafeței litoralelor	172
Distrușgerea țărmurilor	175
Modelarea glaciară	176
Cât de repede se mișcă ghețarii?	181
Modelarea eoliană	182
Cu automobilul prin Deșertul Libian	185

Modelarea apelor subterane: carstificarea	186
Marile sisteme de peșteri de pe Terra	190
Zonalitatea geografică	192
Formarea zonalității climatice și geografice	192
Zona caldă	197
Regiuni în situații de criză din zona caldă: Amazonia și țările Sahel	204
Zona temperată (I)	205
Schimbări de mediu din regiunea mediteraneeană	210
Zona temperată (II)	211
Problemele legate de mediul înconjurător din stepe și preerii	216
Zona rece și zonalitatea verticală	216
Problemele legate de mediu de-a lungul conductelor petroliere din Alaska ...	221
Călătoriile mele în Asia Centrală	224
Influența zonalității fizico-geografice asupra societății	225
Natura și societatea: evoluția istorică a acestei relații	225
Înfățișarea schimbată a Pământului (1976–1996)	229
Rolul omului în procesele economice și sociale	229
Creșterea populației mondiale	229
Factorii și consecințele creșterii populației	233
Cea mai străveche unealtă de piatră	238
Structura, repartiția și densitatea populației	239
Așezările și procesul de urbanizare	245